

PRILOGA H

Poročilo vprašalnika o učnih gradivih v programu Avtoserviser

NOSILEC: Center RS za poklicno izobraževanje

TEMELJNO METODOLOŠKO VPRAŠANJE: Katera učna gradiva so uporabljena v izobraževalnem programu Avtoserviser in kako učitelji ocenjujejo njihovo uporabnost?

METODOLOŠKA RAZČLENITEV:

Sodelujoči: projektni učiteljski timi štirih pilotnih šol

Tehnika in postopek zbiranja podatkov:

Anketni vprašalnik kombiniranega tipa (odprta in zaprta vprašanja)

Priprava anketnega vprašalnika

Postavitev vprašalnika v elektronsko obliko

Izpolnjevanje vprašalnika

Kategorizacija odgovorov na odprta vprašanja

Statistična obdelava podatkov v programskem paketu Microsoft Office (Excel)

Interpretacija podatkov

Opredelitev področja in kazalcev:

Kadrovski, materialni in drugi pogoji za izvajanje programa	<ul style="list-style-type: none">• učna gradiva• pokritost in ocena uporabnosti potrjenih učnih gradiv• identifikacija uporabe drugih učnih gradiv (interna in avtentična gradiva) in ocena uporabnosti le-teh• ugotavljanje potreb po novih učnih gradivih• mnenja učiteljev o prednosti oblikovanja učnih gradiv v obliki učne mape
---	--

OSNOVNI PODATKI

Vprašalnik o učnih gradivih v programu Avtoserviser so izpolnjevali vsi učitelji, ki poučujejo v programu, razen učitelji ŠVZ, organizatorji praktičnega pouka in svetovalne delavke.

ŠOLA	Št. vrnjenih vprašalnikov	Skupaj vseh učiteljev
Ljubljana	8 (40%)	20
Nova Gorica	4 (29%)	14
Velenje	10 (71%)	14
Ptuj	15 (75%)	20
Skupaj	37 (55%)	67

Največ vprašalnikov so učitelji izpolnili v Ptuj (75%) in v Velenju (71%), manj kot polovica učiteljev pa ga je izpolnilo v Ljubljani (40%), najmanj (29%) pa v Novi Gorici. Skupaj je bilo izpolnjenih več kot polovica vprašalnikov - 55%.

S pomočjo vprašalnika smo zaobjeli naslednja področja:

1. pokritost in ocena uporabnosti potrjenih učnih gradiv
2. identifikacija uporabe drugih učnih gradiv (interna in avtentična gradiva) in ocena uporabnosti le-teh
3. ugotavljanje potreb po novih učnih gradivih
4. mnenja učiteljev o prednosti oblikovanja učnih gradiv v obliki učne mape

UGOTOVITVE

1. Pokritost in ocena uporabnosti potrjenih učnih gradiv

Splošne vsebine

Predmet/sklop/ ključna kvalifikacija	Naslov gradiva	Uporabnosti gradiva (1 – 5)
	Besede 1, 2, 3, učbenik in delovni zvezek	4

SLOVENŠČINA	Potovanje besed 1, 2, 3, književnost, učbenik in delovni zvezek	2,33
MATEMATIKA	Matematika za triletne poklicne šole 1, 2, 3	3
ANGLEŠČINA	New Headway	4
NEMŠČINA	Bausteine	3
DRUŽBOSLOVJE	Družboslovje, državljanska kultura, učbenik in delovni zvezek	3,5
	Družboslovje, geografija, učbenik in delovni zvezek	3,5
	Družboslovje, zgodovina, učbenik in delovni zvezek	3,5
NARAVOSLOVJE	Naravoslovje za poklicne šole, biologija človeka	3
	Naravoslovje za poklicne šole, ekologija	2,5
UMETNOST	Umetnostna zgodovina	4

Učitelji so ocenjevali uporabnost potrjenih učnih gradiv s številčno lestvico od 1 do 5. Nobenega od potrjenih učnih gradiv niso ocenili kot popolnoma neuporabnega, z najnižjo oceno pa so ocenili učbenik in delovni zvezek za slovenščino: **Potovanje besed 1, 2, 3, književnost** (2,33) in naravoslovje: **Naravoslovje za poklicne šole, ekologija** (2,5). Prav tako niso nobenega učbenika ocenili z najvišjo oceno, z oceno 4 pa so ocenili učbenik in delovni zvezek za slovenski jezik: **Besede 1, 2, 3; New Headway** za angleški jezik in učbenik za umetnost: **Umetnostna zgodovina**. Ostala potrjena učna gradiva so ocenili z ocenami od 3 do 4.

Splošne vsebine so s kvantitativnega vidika pokrite, kvalitativna analiza pa kaže, da potrjenim učnim gradivom še marsikaj manjka:

- povsod manjka povezava s strokovnimi vsebinami;
- vsebine pri naravoslovju niso v celoti pokrite;
- pri matematiki manjka opis dela s kalkulatorjem, primeri s stroke, nasveti za aktivno raziskovanje (opisi aktivnosti, ki dijakom pomagajo pri razvijanju novih pojmov);

- obstoječi učbenik za umetnost je preobsežen (in predrag).

Učitelji so skoraj pri vseh naštetih potrjenih učbenikih pod »Drugo« navedli učbenike, ki jih uporabljajo pa niso potrjeni, Slavisti si pomagajo s kopijami besedil za književnost, pri naravoslovju pa si pomagajo z učbenikom iz 9-letke.

Strokovne vsebine

Predmet/sklop/ ključna kvalifikacija	Naslov gradiva	Povprečna ocena uporabnosti gradiva (1 – 5)
STROKOVNI UČNI SKLOPI	Motorno vozilo, učbenik	3,69
	Motorno vozilo, delovni zvezek	3,78
	Osnove strojništva	3,57

Za strokovne učne sklope obstajata le dve potrjeni učni gradivi (**Motorno vozilo** in **Osnove strojništva**), tako da je kvantitativna pokritost precej nizka. Ocenili so ju s srednjo oceno (3,6).

2. Identifikacija uporabe drugih učnih gradiv (interna in avtentična gradiva) in ocena uporabnosti le-teh

Glede na ugotovljeno slabo pokritost učnih gradiv za strokovne vsebine posledično rezultati vprašalnika kažejo, da so prav ti učitelji zelo dejavni pri iskanju drugih učnih gradiv: uporabljajo svoje interne priprave, različna elektronska in tiskana gradiva, internetne vire, prospekte, revije, tehnične podatke in navodila proizvajalcev avtomobilov, vzorce materialov, modele ipd. Zanimivo je, da jih nekaj uporablja tudi učbenike za osnovno šolo.

Tudi učitelji splošnih vsebin so navedli, da poleg učbenikov uporabljajo še internet, tuje revije, nekatere tuje učbenike, slovarje, avdio-vizualna sredstva idr.

Kar 34 učiteljev (92%) je pozitivno odgovorilo na vprašanje: »Ali uporabljate tudi avtentična gradiva proizvajalcev (na primer industrijska navodila, reklamne prospekte, internetne vire, ...)?» in le 3 (8%), da ne. Učitelji so navajali vse od navodil proizvajalcev (prospekti vozil, navodila določenih proizvajalcev avtomobilov, tehnične podatke o avtomobilih, predstavitevne in reklamne filme ipd.) do poljudno

znanstvenih gradiv (knjige, članke in internetne vire). Ocena uporabnosti teh gradiv je v povprečju višja (med 3 in 5) kot ocena potrjenih učbenikov.

3. Ugotavljanje potreb po novih učnih gradivih

Pri vprašanju, ki se nanaša na ugotavljanje potreb po novih učnih gradivih, so učitelji navajali učna gradiva glede na vsebine, ki jih poučujejo. Zanimivejše značilnosti in oblike, ki naj bi jih imela nova gradiva so sledeče:

- Delovni zvezek (8 krat)
- Učni modeli posameznih sklopov in gradiva, ki bi se navezovala na učne sklope oz. učne situacije
- CD (digitalna, elektronska oblika)
- Internetni naslovi z ustreznimi didaktičnimi animacijami, prosojnicami
- Namesto splošnega učbenika bi potrebovali učbenik za poklicne šole
- Slikovni materiali s preprostimi besedili oz. posameznimi besedami
- Sklop gradiv novejših tehnologij v avtomobilih
- Gradivo na temo, ki bi bila sorodna vsem predmetom - večja povezanost med predmeti

4. Mnenja učiteljev o prednosti oblikovanja učnih gradiv v obliki učne mape

Iz odgovorov lahko sklepamo, da so tudi neučbeniška gradiva zelo aktualna, njihova slaba lastnost pa je, da so neprilagojena učnemu procesu in velikokrat prezahtevna za razvojno stopnjo dijakov. Kot smiselna rešitev se kaže učna mapa, ki bi bila organizirana po principu praktičnih učnih situacij, na katere se navezujejo ustrezne strokovne in splošne vsebine. V učno mapo bi dijaki vlagali različna gradiva: učne liste, dodatno gradivo (prospekte, članke, ...) in svoje izdelke. Kar 36 od 37 učiteljev meni, da je oblikovanje učne mape smiselno.

Odgovore na vprašanje »Katere so prednosti učne mape?« smo razdelili v naslednje kategorije:

KATEGORIJA	f	TIPIČNI ODGOVORI
Integracija in medpredmetno	10	»Da, kre bi se integracija s tem povečala.« »vidna bi bila medpredmetna povezava«

povezovanje		»S tem bi imeli zelo dober vpogled v dejavnost ostalih učiteljev in učnih snovi pri posameznih predmetih.«
Lažje vsebinsko načrtovanje	7	»Na takšen način bi bilo mnogo lažje načrtovati medvsebinske povezave, saj bi učitelji imeli pregled med vsebinami tudi v gradivih.« »Po potrebi bi jo lahko dopolnjevali, vsebovala bi samo potrebna učna gradiva - brez odvečnih.« »vsa gradiva za posamezen sklop bi bila zbrana na enem mestu«
Uporabnost znanja in povezanost s poklicem	7	»dijak lažje poveže vsebine različnih področij in vidi njihovo uporabnost« »Da se dijaki že v času izobraževanja srečujejo s problemskimi stanji kot kasneje v poklicu. In ko se znajdejo v različnih situacijah znajo preudarno reagirati.«
Večanje motivacije dijakov za učenje	7	»več samostojnega dela« »Večja preglednost ciljev posameznih predmetov in boljša motivacija dijakov.« »dijak lahko spremlja svoje učne dosežke, prevzema (vsaj deloma) odgovornost za svoje izobraževanje,« »Prednosti te mape: dijaki povezujejo različne predmete«
Povezava z mapo učnih dosežkov	3	»Morda bi lahko to bilo povezano z mapo učnih dosežkov...« »Omogoča hitrejši vpogled delovnih dosežkov posameznega dijaka.« »V mapi bi imeli shranjene pomembne dokaze o svojem napredovanju.«

10 od 37 učiteljev je kot prednost učne mape navedlo »Integracijo in medpredmetno povezovanje«, kar je hkrati tudi njen osnovni namen. Učitelji vidijo prednost mape tudi v lažjem vsebinskem načrtovanju (7 krat), prav toliko krat pa so kot prednost navedli »Uporabnost znanja in povezanost s poklicem«. Uporabnost znanja navezujejo tudi s pripravo dijakov na problemske situacije, do katerih bo prihajalo pri opravljanju poklica. Prednost učne mape in povezovanja vsebin je torej za njih uporabnost znanja kasneje v praksi. 7 krat so kot prednost navedli odgovore, ki se nanašajo na nove pristope k poučevanju in posledično k večanju dijakove motivacije za učenje. Povezovanje vsebin naj bi vodilo k bolj zanimivemu pouku in posledično k za delo bolj zainteresiranemu dijaku. Trije pa vidijo prednost učne mape v povezavi z mapo učnih dosežkov in sploh v boljšem pregledu dosežkov posameznega dijaka.

Dva odgovora smo uvrstili pod »Drugo«:

»Mislim da bi bilo to potrebno, čeprav mi še ni natančno predstavljeno, kako bo ta mapa izgledala, kajti vsaka šola ima svoj kurikulum.«

»Idejo o pripravi učne mape podpiram vendar: -potrebno je določiti delovne naloge tako da bo upoštevana sistematičnost -oblikovati tim , ki se bo s tem ukvarjal (moje mnenje je , da bodo učitelji poleg rednega dela to težko oz. slabo opravili) -to bi verjetno pripeljalo tudi do sprememb pri opravljanju zaključnih izpitov -mapa tako oblikovana da bi se lahko dijak kvalitetno učil«

Z »NE« je odgovoril le en učitelj in kot razlog navedel:

»Ker bi podstalo nepregledno sledenje in dopolnjevanje in močno povečalo administracij, i je že zdaj rak rana našega šolstva!«